NORAKSTS
Lieta Nr.A42464306
Nr.A0700-08/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2008.gada 23.janvārī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese D.Ābele,

piedaloties atbildētāju pārstāvošās iestādes – Valsts ieņēmumu dienesta – pilnvarotajam pārstāvim Raimondam Drabovicam,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc *A.M.* pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2006.gada 1.augusta lēmuma Nr.19/20477 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) 2006.gada 1.augusta lēmumu Nr.19/20477 (turpmāk – Lēmums) atstāts negrozīts VID Vidzemes reģionālās iestādes (turpmāk – VRI) 2006.gada 7.jūnija lēmums par procesuālā termiņa neatjaunošanu.

[1.1] Lēmumā konstatēts.

VID VRI Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieces 2006.gada 6.marta lēmumu Nr.13.2.-16.1/2419, ar kuru *A.M.* papildus nomaksai budžetā aprēķināts iedzīvotāju ienākuma nodoklis Ls 1010,94 un soda nauda Ls 1010,94, *A.M.* VID VRI saņēma 2006.gada 21.martā.

Nepiekrītot šim lēmumam, *A.M.* to pārsūdzēja VID VRI direktoram 2006.gada 21.aprīlī (pasta zīmogs).

Ar 2006.gada 19.maija lēmumu *A.M.* sūdzība atstāta bez izskatīšanas, jo *A.M.* nav ievērojis likuma „Par nodokļiem un nodevām" 37.panta otrajā daļā un Administratīvā procesa likuma 77.pantā noteikto pārsūdzības termiņu.

[1.2] Lēmumā secināts, ka apstāklis, ka slimošanas dēļ *A.M.* sūdzības sagatavošanai un iesniegšanai VID atlika tikai divdesmit dienas Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 46.panta pirmās daļas izpratnē nav uzskatāms par attaisnojošu sūdzības iesniegšanas nokavēšanas iemeslu.

[2] 2006.gada 14.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *A.M.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikums par Lēmuma atcelšanu. Pieteikumā norādīti šādi apsvērumi.

[2.1] Lēmumu un audita pārskatu pieteicējs saņēma 2006.gada 21.martā un apstrīdēja to 21.aprīlī. Pieteicējs norāda, ka sūdzības iesniegšanas termiņu nokavēja tikai par vienu dienu, jo līdz 2006.gada 30.martam slimoja, un lūdza VID VRI direktoram atjaunot termiņu.

Šajā laikā pieteicējam nebija iespējams saņemt nepieciešamās grāmatvedības speciālistu un juristu konsultācijas, lai varētu sagatavot un iesniegt sūdzību par nepamatoti uzliktajiem uzrēķiniem.

Pieteicējs norāda, ka VID iesniedza arī darba nespējas lapas kopiju, no kuras bija redzams, ka pieteicējs visu marta mēnesi slimoja. Tādējādi VID amatpersonas faktiski ir liegušas pieteicējam tiesības apstrīdēt nepamatotos uzrēķinus, kādi piemēroti ar VID Vidzemes reģionālās iestādes amatpersonu 2006.gada 6.marta lēmumu.

[2.2] Pieteicējs uzskata, ka sūdzības iesniegšanas termiņu nokavējis objektīvu un attaisnojošu iemeslu dēļ.

[3] Atbildētāju pārstāvošā iestāde – Valsts ieņēmumu dienests - rakstveida paskaidrojumā tiesai prasību neatzīst, uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem apstākļiem, papildus norādot, ka *A.M.* minētie iemesli – slimošana un nespēja pilnvarot kādu citu personu – nevar būt par iemeslu procesuālā termiņa atjaunošanai, jo nav konstatēti objektīvi no *A.M.* neatkarīgi apstākļi.

[4] Pieteicējs uz tiesas sēdi nav ieradies, par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots likumā noteiktajā kārtībā. 2008.gada 9.janvārī Administratīvajā rajona tiesā saņemts *A.M.* iesniegums, kurā norādīts, ka pastāv iespēja, ka pieteicējs nevarēs ierasties uz sēdi un tādēļ lūdz izskatīt lietu bez pieteicēja klātbūtnes (lietas lapa 27). Tiesa konstatē, ka nepastāv Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 268. un 269.pantā minētie apstākļi, lietas materiāli ir pietiekami un lietu var izskatīt bez pieteicēja klātbūtnes tiesas sēdē.

[5] Tiesas sēdē atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāvis pieteikumu neatzina un lūdza noraidīt, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumā tiesai norādītajiem apstākļiem.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausoties atbildētāju pārstāvošās iestādes pārstāvja paskaidrojumus un izvērtējot lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] Tiesa konstatē šādus faktiskos apstākļus.

[7.1] Laika periodā no 2006.gada 28.februāra līdz 30.martam *A.M.* bija izsniegta darbnespējas lapa B (lietas lapa 21).

[7.2] Ar VID VRI Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieces 2006.gada 6.marta lēmumu Nr.13.2.-16.1/2419 *A.M.* papildus nomaksai budžetā aprēķināts iedzīvotāju ienākuma nodoklis Ls

1010,94 un soda nauda Ls 1010,94 (lietas lapa 30-31). Lēmumā norādīts, ka to var apstrīdēt 30 dienu laikā pēc tā saņemšanas.

[7.3] *A.M.* VID VRI Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieces 2006.gada 6.marta lēmumu saņēma 2006.gada 21.martā. Par šo faktu lietā nav strīda (lietas lapa 3; 6).

[7.4] Pieteicējs ar 2006.gada 21.aprīļa iesniegumu apstrīd VID VRI Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļas priekšnieces 2006.gada 6.marta lēmumu Nr.13.2.-16.1/2419, lūdzot to atcelt (lietas lapa 38-40).

[7.5] Ar VID VRI direktora 2006.gada 19.maija lēmumu pieteicēja 2006.gada 21.aprīļa iesniegums atstāts bez izskatīšanas, jo pieteicējs nav ievērojis pārsūdzības termiņu (lietas lapa 36-38).

[7.6] Pieteicējs ar 2006.gada 29.maija iesniegumu VID VRI direktoram lūdz atzīt nokavēšanas iemeslu par attaisnojošu un atjaunot nokavēto procesuālo termiņu, kā arī pieņemt izskatīšanai 2006.gada 21.aprīļa iesniegumu. Pielikumā pievienota darbnespējas lapas B kopija (lietas lapa 34).

[7.7] Ar VID VRI direktora 2006.gada 7.jūnija lēmumu noraidīts pieteicēja lūgums par procesuālā termiņa atjaunošanu (lietas lapa 32-33).

[7.8] 2006.gada 1.augustā tiek pieņemts Lēmums (lietas lapa 6).

[8] Lietā nav strīda par faktiskajiem apstākļiem [7].

Lietā ir strīds par to, vai pieteicējam bija atjaunojams nokavētais termiņš VID VRI Audita daļas priekšnieces 2006.gada 6.marta lēmuma Nr.13.2.-16.1/2419 apstrīdēšanai VID VRI direktoram, ņemot vērā *A.M.* iesniegumā (lietas lapa 34) norādīto apstākli, ka viņš no 2006.gada 14.februāra līdz 2006.gada 30.martam slimojis un viņam par šo laika periodu bija izsniegta darbnespējas lapa B.

[9] Saskaņā ar APL 46.pantu nokavēto procesuālo termiņu var atjaunot iestāde, tiesa vai tiesnesis pēc administratīvā procesa dalībnieka lūguma, ja atzīst nokavēšanas iemeslu par attaisnojošu. Atjaunojot nokavēto termiņu, iestāde vai tiesa vienlaikus atļauj izpildīt nokavēto procesuālo darbību.

Tiesas ieskatā APL 46.panta pirmajā daļā paredzētā iespēja atjaunot nokavēto procesuālo termiņu ir īpašs izņēmuma gadījums, kad pastāv vērā ņemami apstākļi, kas personai lieguši izmantot tiesības veikt procesuālas darbības likumā noteiktajos termiņos.

Tiesa norāda, ka gan procesuālo tiesību doktrīnā, gan arī administratīvo tiesu praksē tiek atzīts, ka par attaisnojošiem iemesliem termiņa nokavējumam var atzīt tikai objektīvus un no attiecīgās personas gribas neatkarīgus apstākļus. „Likums nedod šādu iemeslu uzskaitījumu, bet atstāj to tiesas (tiesneša) ziņā izlemšanai pēc sava ieskata. Katrā ziņā iemesli, lai tie būtu attaisnojami, nevar būt atkarīgi no nokavējušā lietas dalībnieka gribas un rīcības. Šķēršļiem, kas traucēja procesuālās darbības izpildi laikā, jābūt objektīviem, neatkarīgiem no lietas dalībnieka.”

(*Civilprocesa likuma komentāri. Papild.izd. Zin.red. Torgāns K., Dudelis M. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2001, 65.lpp*.).

[10] Izvērtējot lietā esošo darbnespējas lapu B (reģ. Nr.172), kas 2006.gada 28.februārī izsniegta *A.M.* (lietas lapa 21), tiesa secina, ka tajā ir norādīts, ka *A.M.* no 2006.gada 28.februāra līdz 30.martam ir bijis atbrīvots no darba. Iestāde šo apstākli nav vērtējusi.

Tiesas ieskatā personas darbnespēja ir atzīstama par objektīvu un no procesa dalībnieka gribas neatkarīgu apstākli, kas viņam liedza izpildīt likumā noteiktās procesuālās darbības.

Kā ir norādījis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (*skat. 2006.gada 10.oktobra lēmumu lietā Nr.SKA-563*), ja pastāv objektīvi un no procesa dalībnieka neatkarīgi šķēršļi, kas liedz procesa dalībniekam īstenot tā tiesības, viņam ir atjaunojams procesuālais termiņš atbilstoši laikam, cik ilgi šie objektīvie šķēršļi ir pastāvējuši.

No iepriekš minētās darbnespējas lapas secināms, ka *A.M.* ir bijis atbrīvots no darba uz 46 dienām no 2006.gada 14.februāra līdz 30.martam (darbnespējas lapa B izsniegta 2006.gada 28.februārī), turklāt šis atbrīvojums sakrīt ar lēmuma pārsūdzēšanas laiku (skat. [7.2] un [7.3] punktu).

Ņemot vērā apstākli, ka *A.M.*, iesniedzot savu iesniegumu VID VRI direktoram VID VRI Audita daļas priekšnieces 2006.gada 6.marta lēmuma Nr.13.2.-16.1/2419 apstrīdēšanai, apstrīdēšanu nokavējis par 1 dienu un Lēmuma apstrīdēšanas laikā 9 dienas ir bijis atbrīvots no darba (darbnespēja), tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā ir konstatējami no pieteicēja gribas neatkarīgi apstākļi, kas liedza viņam izpildīt likumā noteiktās procesuālās darbības. Uz apstākli, ka personas atbrīvošana no darba, izsniedzot darbnespējas lapu, ir vērtējama kā no personas gribas neatkarīgs apstāklis, kas liedza izpildīt likumā noteiktās procesuālās darbības, ir atzīts arī Administratīvās apgabaltiesas praksē (*skat. Administratīvās apgabaltiesas 2007.gada 9.marta lēmumu lietā Nr.AA43 – 1490 - 07/15*).

[11] Ņemot vērā [7]-[10] minēto, tiesa atzīst, ka VID ir nepamatoti noraidījis pieteicēja lūgumu par procesuālā termiņa atjaunošanu, nokavējuma iemeslus atzīstot par neattaisnojošiem. Tādējādi VID Lēmums, ar kuru atteikts *A.M.* atjaunot procesuālo termiņu audita lēmuma apstrīdēšanai, ir atzīstams par nepamatotu un ir atceļams.

[12] Tā kā pieteicējs nav lūdzis tiesai izskatīt lietu pēc būtības par VID VRI Audita daļas priekšnieces 2006.gada 6.marta lēmuma Nr.13.2.-16.1/2419 atcelšanu, tiesai, pamatojoties uz APL 249.pantu (*noteic, ka tiesa taisa spriedumu par pieteicēja norādīto pieteikuma priekšmetu, nepārsniedzot prasījuma robežas)*, nav pamata to darīt. Tomēr līdz ar Lēmuma atcelšanu ir noņemti šķēršļi pieteicēja 2006.gada 21.aprīļa iesnieguma par VID VRI Audita daļas priekšnieces 2006.gada 6.marta lēmuma Nr.13.2.-16.1/2419 apstrīdēšanu izskatīšanai iestādē, t.i., Valsts ieņēmumu dienestā.

[13] Saskaņā ar APL 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļā apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu. Šajā lietā ir pamats piespriest no atbildētāja valsts nodevu. Atbildētājs šajā lietā atbilstoši APL 34.panta pirmajai daļai ir Latvijas Republika. No lietā pievienotā A/S „Latvijas Krājbanka" Pārskaitījuma ar iemaksu skaidrā naudā (lietas lapa 5) ir redzams, ka *A.M.* 2006.gada 10.augustā ir samaksājis valsts nodevu Ls 10. Līdz ar to *A.M.*, pamatojoties uz APL 126.panta pirmo daļu, ir atmaksājama valsts nodeva Ls 10 apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu un 253.panta pirmo daļu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt *A.M.* pieteikumu.

Atcelt Valsts ieņēmumu dienesta 2006.gada 1.augusta lēmumu Nr.19/20477 no tā pieņemšanas dienas.

Uzlikt pienākumu Latvijas Republikai atlīdzināt *A.M.* viņa samaksāto valsts nodevu Ls 10 (desmit lati) apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no sprieduma sastādīšanas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Tiesnese (paraksts) D.Ābele

NORAKSTS PAREIZS
Tiesnese _____ D.Ābele
Administratīvā rajona tiesa
Rīgā, 2008.gada 23.janvārī